

Agder fylkeskommune

postmottak@agderfk.no

Dato: 02.10.2024

LO Agder viser til høringsdokument fra Agder fylkeskommune vedrørende - 4-årig tilbudsstruktur for videregående skole i agder - skoleåret 2025/2026-2027/2028

LO Agder ønsker å understreke viktigheten av trepartssamarbeidet inn i fylkeskommunens arbeid med tilbudsstruktur og dimensjonering av det videregående skoletilbudet i fylket. For å i best mulig grad oppnå det uttalte ønske om sammenheng mellom utdanningstilbud og den etterspurte kompetansen i arbeidslivet, er trepartssamarbeidet essensielt. Dette vil samtidig oppnå målsettinger om og best mulig dekke arbeidslivets behov for kompetanse, innbygges ønske om fast arbeid, og regionplan Agders mål om bedring av levekår samt kvaliteten på utdanning og kompetanse. LO Agder registrere med glede at fylkeskommunen også ser viktigheten av dette gjennom sitt høringsbrev. En måte og bedre måloppnåelsen på er gjennom mer samarbeid mellom yrkesopplæringsnemnda og fylkeskommunens arbeidsgruppe for tilbudsstruktur. Dette vil også bidra til at yrkesopplæringsnemnda bedre forstår bakgrunnen for endringer i tilbudsstruktur og dimensjonering.

Tilgang på utdanning som fører til arbeid bør prioriteres økonomisk slik at sysselsetting, integrering og likestilling styrkes, og utenforskapet reduseres. Samfunnsøkonomisk vil det være svært ulønnsomt om vi ikke lykkes med å tilby riktig utdanning på videregåendeskolnivå.

Det er positivt at Agder har stor andel elever som søker seg til yrkesfag. Dette vitner om at elevene til en viss grad også registrerer anbefalinger om yrkesvalg. Tar vi bort elever som søker yrkesfag med studiekompetanse så synker dog andelen yrkesfagelever merkbart. Dette er elever som ikke har til hensikt å avlegge en fagprøve og bør således heller ikke telles med i statistikken for yrkesfagelever. Ser vi på andelen yrkesfagelev som velger påbygg ser vi igjen at deler av Agders yrkesfaglige tilbud i praksis er rettet inn mot å gi studieforberedende tilbud. LO Agder er derfor svært positivt til kulepunkt 1 og 2 i avsnitt 1.2
Vi vil dog understreke at denne reduksjonen bør være kraftigere enn det som fremkommer av tabell for alle tilbud.

LO Agder

Landsorganisasjonen i Norge
www.lo.no/agder
E-post: agder@lo.no
Telefon: +47 23 06 10 00

Organisasjonsnr: 973111116
Kontonr.: 90010700182
Faktura på e-post:
971074337@autoinvoice.no

Postadresse: Henrik Wergelandsgate 56, 4614
Kristiansand
Besøksadresser:
Torvet 10, 4836 Arendal
Henrik Wergelandsgt. 56, 4614 Kristiansand

Statistikken for elever som søker seg til påbygg viser også en trend som kan tyde på at elever spekulere i å velge eksempelvis helse- og oppvekstfag, for så å ta påbygg.

Yrkesopplæringsnemnda fikk i sitt møte i mai 2024 presentert statistikk som viser at elever med 30 -35 grunnskolepoeng eller mindre, har større sjans for å stryke enn å bestå det utfordrende året med påbygg. Særlig var andelen søkere fra barne- og ungdomsarbeider høyt med over 58 % på enkeltskoler. Dette vitner om at en stor del av yrkesfagene i praksis er dimensjonert for å håndtere elever som ikke skal utdannes til fagarbeidere.

Gitt dette støtter vi intensjonen i kulepunktene under 3.1.1. Her understreker vi at en økning fra 20 til 30 elevplasser på yrkesfagligtilbud med påbygg er svært uønsket.

Desentralisert tilbudsstruktur

En spredt bosetting og arbeidsliv krever tilgang på utdanning og arbeidskraft i hele Agder. Det betyr at også områder med færre innbyggere og færre potensielle arbeidsplasser må få et godt utdanningstilbud. Dette er omtalt i regionplan Agder og bør føre til trygghet for tilbud. Relativt lave elevtall speiler ofte lokalt arbeidsmarked og behovet for læringer. Derfor må det tillates større tilgang på halve klasser, kombinasjonsklasser og fleksibilitet i oppfyllingsgraden for iverksetting av tilbud. Eksempelvis kan både primærsøkere og sekundærsøkere telles når et tilbud vurderes igangsatt. Altså ikke kun primærsøkere slik som omtalt i 1.2 punkt 5.

2.2 Opplæringstilbud til voksne

Forskrift om grunnskoleopplæring og den videregående opplæring §13-3 omtaler at voksne søkere må føre opp tre ønskede sluttkompetanser innenfor de tilbud fylkeskommunen tilbyr. Det er derfor naturlig at det startes et arbeid med å se på hvilke sluttkompetanser fylkeskommunen skal tilby denne gruppen. Arbeidet bør gjøres i samråd med arbeidslivets parter, NAV og Karriere Agder som minimum. Her må også yrkesopplæringsnemnda høres. Det er gjennomgående viktig at opplæringstilbudet til voksne sees i sammenheng med tilbudet til unge. Dette slik at gruppene ikke konkurrer med hverandre, og potensielt bidrar til arbeidsledighet.

2.3 Kompetansebehov

Fylkeskommunen beskriver muligheten for å se bort fra konjunktursvingene i sitt høringsbrev. Her er det viktig å understreke at fylkeskommunen må ha et aktivt forhold til svingningenes varighet. Er det usikkerhet om tilgangen på læreplasser og arbeid, må det gjøres gode vurderinger om varighet for usikkerheten. Eksempelvis ser vi en kraftig nedgang i byggenæringen nå, samtidig som større toneangivende miljø ikke ser noen vesentlig bedring på mellomlang sikt. Det kan indikere at nedgangen er av en slik varighet at også videregående skole må dimensjoneres deretter.

For elven kan bortfallet av læreplass bety fagopplæring i skole, omvalg, eller i verste fall frafall. Ingen av disse løsningene er å hige etter. Arbeidslivet etterspør fagarbeider som har avlagt læretid og fagprøve i bedrift. Omvalg reduserer sannsynligheten for fullføring, og frafall vil ha store konsekvenser for den enkelt og samfunnet. Elever med alternativ VG3 har også større sannsynlighet for å stryke på svenneprøven. For tømmerfaget er det en strykandel for elever på alternativ vg3 hele 42,9%.

Generelle kommentarer.

LO Agder deler beskrivelsen i punkt 3.2.2.2 og gir sin tilslutning til begge kulepunkt.

Fastlagt fireårig tilbudsstruktur

LO Agder har vanskelig for å se hvordan faste ramme for tilbudsstrukturen skal kunne ivareta yrkesopplæringsnemnda og fylkeskommunens ansvar med å tilby utdanning i tråd med samfunnets behov. Opplæringsloven §5-3 snakker om viktigheten av at fylkeskommunen tilbyr de utdanningene som arbeidsliv og samfunn trenger, og vi opplever at en for rigid ramme omkring dimensjoneringen kan stå i konflikt med intensjonen i loven. Hvis ønsket skulle være en mer forutsigbar fremtid for skoletilbud kan et vedtak om en fastlagt skolestruktur være mer hensiktsmessig enn at dimensjoneringen ligger fast.

Det er også vanskelig å lese ut fra høringen hva som vil være forskjellen på en fastsatt fireårig tilbudsstruktur med årlig revidering kontra dagens prosess. Vil revideringen ha mindre handlingsrom?

En mulighet kan være å sette fireårige skolerammer, men samtidig delegere delansvar for dimensjoneringen til yrkesopplæringsnemnda, gjerne etter arbeidsmøter mellom fylkeskommunes arbeidsgruppe for dimensjonering og yrkesopplæringsnemndas arbeidsutvalg. Dette vil være en hybridløsning av hva Rogaland fylkeskommune har. Yrkesopplæringsnemnda i Agder har også representasjonen fra hovedutvalget og således en tydelig politisk forankring i den. En slik løsning vil også ivareta deler av yrkesopplæringsnemndas lovpålagte oppgaver.

Ved eventuelt vedtak om fastlagt fireårig tilbudsstruktur må prioriteringer beskrevet i høringen tydelig fremkomme av planen for dimensjoneringen.

Endringsforslag til vedlagt tabell med alle tilbud

Elektrofagene har lang tradisjon for partssamarbeid og levere også i år et felles og vel begrunnet høringssvar. LO Agder har som utgangspunkt at det er arbeidslivets parter best kjenner behovet for kompetanse, og vil vektlegge enighet mellomparten. Vi støtter også høringens forslag om å redusere tilbud for yrkesfag med studiekompetanse.

Vi foreslår derfor følgende endringer innen elektro og datateknologi:

- Datateknologi og elektronikk, SK 3 år skal ikke lengre være søkbart.
- LO Agder støtter ikke opprettelse av en halv voksenklasse på vg1 «Elektro og datateknologi»

Bygg og anleggsteknikk er et programområde med utfordrende etterspørselshorisont. Dimensjonering må nå gjøres i særlig tett dialog med arbeidslivets parter for å treffes samfunnets behov for kompetanse i utfordrende tider. Her er det også behov for å se på antallet elever med alternativ VG3. LO Agder foreslo i forrige års tilbudsstruktur å redusere tilbudet for tømrerfaget ved Søgne vgs. Dette må gjøres slik at elevers ønske om videre utdanning innen bygg og anleggsteknikk ivaretas gjennom tilbudsstrukturen i Kristiansandsregionen.

- LO Agder foreslår derfor en reduksjon av tilbudet vg2 tømrer ved Søgne vgs frem til 2026/2027. Dette slik at tilbudet vil være en klasse tømrer fra 2026/2027.

LO Agder forbeholder seg retten til å komme med innspill i justeringen av klasser under høstens behandling av tilbudsstrukturen.

Med vennlig hilsen,
LO Agder

Dagfinn Homdal Svanøe
Regionnestleder LO Agder